

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Belgien

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Ikke relevant.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

Indledning

I lyset af det belgiske retssystemets særlige karakteristika skal spørgsmål 1 og 2.1 behandles samlet af hensyn til klarheden.

Der sondres først og fremmest mellem den saglige kompetence (der til tider ligeledes benævnes "materiel kompetence") og den stedlige kompetence.

Hver sag har en genstand og ofte også en økonomisk værdi. Omfanget af den materielle kompetence er fastlagt i lovgivningen, idet denne indeholder en nærmere angivelse af arten og værdien af den sag, som retten har kompetence til at behandle.

Materiel kompetence er på dette faktablad beskrevet i svaret på spørgsmål 1 og 2.1.

Der er ingen ret med stedlig kompetence i hele Belgien. Belgien er ifølge loven inddelt i retsområder (underdistrikter, distrikter osv.). Domstolene har kun kompetence inden for deres eget område. Dette betegnes som den stedlige kompetence, som er beskrevet i svaret på spørgsmål 2.2.

Fuld kompetence: retten i første instans.

Retten i første instans har "fuld kompetence". Det betyder, at retten i første instans i modsætning til de øvrige domstole kan behandle alle sager, herunder sager, der henhører under andre domstoles kompetence.

Ifølge retsplejelovens artikel 568 skal retten i første instans behandle alle sager med undtagelse af dem, der anlægges direkte ved appeldomstolen eller kassationsdomstolen. Retten i første instans har derfor en betinget fuld kompetence, idet sagsøgte kan påberåbe sig rettens manglende kompetence under henvisning til en anden rets særlige kompetence. Retten i første instans har ligeledes enekompetence i en række tilfælde. En række tvister skal indbringes for denne ret, herunder når værdien af søgsmålet er på under 2 500 EUR, som f.eks. sager vedrørende en persons status.

Øvrige domstole

Nedenfor findes en fortegnelse over de øvrige domstole samt en kort beskrivelse af deres saglige kompetence:

a) Fredsdommeren

I henhold til retsplejelovens artikel 590 omfatter fredsdommerens generelle kompetence alle sager med en søgsmålsværdi på under 2 500 EUR med undtagelse af de sager, der ifølge loven udtrykkeligt henhører under en anden rets kompetence. Ud over denne generelle kompetence er fredsdommeren også blevet tildelt en række særlige beføjelser (se retsplejelovens artikel 591, 593 og 594) og enekompetence på en række områder (retsplejelovens artikel 595 og 597) uanset søgsmålsværdien. Eksempler på disse særlige beføjelser er sager vedrørende lejemål, sameje, servitutter og underholdsbidrag. Fredsdommeren har ligeledes kompetence med hensyn til udfærdigelsen af adoptionsdokumenter og faderskabserklæringer. Uopsættelige ekspropriationer og retslige forseglinger er ligeledes omfattet af fredsdommerens enekompetence.

b) Politidomstolen

Ifølge retsplejelovens artikel 601a skal politidomstolen behandle alle erstatningskrav i forbindelse med trafikulykker, uanset beløbsstørrelse. Dette henhører under politidomstolens enekompetence.

c) Handelsdomstolen

I henhold til retsplejelovens artikel 573 skal handelsdomstolen i første instans behandle tvister mellem virksomheder, dvs. mellem personer, der vedvarende forfølger et økonomisk mål, vedrørende handlinger udført under forfølgelsen af dette mål, når sådanne tvister ikke er omfattet af andre domstoles særlige kompetence.

En sagsøger, som ikke er en virksomhed, kan også vælge at indbringe en sag mod en virksomhed for handelsdomstolen. Handelsdomstolen behandler desuden tvister vedrørende veksler og gældsbeviser.

Ud over disse generelle beføjelser har handelsdomstolen også særlige beføjelser og enekompetence inden for en række områder. De særlige beføjelser er beskrevet i retsplejelovens artikel 574. De omfatter bl.a. sager vedrørende handelsselskaber og søgsmål vedrørende national og international rederivirksomhed. Retsplejelovens artikel 574, stk. 2, indeholder en beskrivelse af handelsdomstolens enekompetence: sager og tvister, der er et direkte resultat af konkurs og rekonstruktioner i overensstemmelse med konkursloven af 8. august 1997 og loven af 31. januar 2009 om videreførelse af virksomheder, og i forbindelse med hvilke løsningen af tvisten kan findes i den særlige lovgivning, der finder anvendelse på konkursordningen og rekonstruktionssager.

d) Arbejdsdomstolen

Arbejdsdomstolen er den væsentligste specialret, og dens beføjelser er overvejende særbeføjelser. Disse beføjelser er beskrevet i retsplejelovens artikel 578 ff.:

arbejdsretlige tvister

tvister vedrørende arbejdsulykker og erhvervssygdomme

tvister vedrørende social sikring.

Arbejdsdomstolen har enekompetence til at pålægge administrative sanktioner som fastlagt i de love og bestemmelser, hvortil der henvises i artikel 578-582, og i loven vedrørende administrative sanktioner for overtrædelser af visse arbejdsretlige love og har ligeledes enekompetence til at behandle sager vedrørende akkordordninger.

e) Retsformænd – retssager om foreløbige forholdsregler

Det fastsættes i retsplejelovens artikel 584-589, at retsformændene (i første instans, ved handelsdomstolen og arbejdsdomstolen) har kompetence til i alle uopsættelige sager at afsige kendelse om foreløbige påbud i sager, der henhører under deres domstoles kompetence. Det er en forudsætning, at sagen er uopsættelig, og at påbuddet alene er foreløbigt og ikke foregriber sagens endelige udfald. Eksempler herpå er påbud om sagkyndige undersøgelser, påbud om indkaldelse af vidner osv.

f) Fogeddomstolen (se retsplejelovens artikel 1395)

Alle fordringer, der vedrører retsmidler forud for domfældelsen, fuldbyrdelsesforanstaltninger og interventioner fra afdelingen for underholdsbidrag, som omhandlet i lov af 21. februar 2003 om oprettelse af en afdeling for underholdsbidrag under den offentlige forbundsfinansmyndighed, indbringes for fogeddomstolen.

g) Ungdomsdomstolen

Selv om de såkaldte "Communautés" (dvs. de stater, som tilsammen udgør den belgiske forbundsstat), har kompetence med hensyn til beskyttelse af ungdommen, er opbygningen af ungdomsdomstolene stadig et føderalt anliggende, der er reguleret i den føderale lov om beskyttelse af ungdommen af 8. april 1965. Ungdomsdomstolen er en afdeling under retten i første instans, der hovedsagelig beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende beskyttelse af unge.

h) Familiedomstolen

Denne ret har kompetence til at behandle alle tvister af familieretlig karakter. Den har navnlig kompetence i forbindelse med følgende (artikel 572a i retsplejeloven):

krav mellem ægtefæller og samboende

krav vedrørende forældremyndighed

krav vedrørende underholdspligt

krav vedrørende ægtefællers formueforhold.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Det belgiske retssystem er baseret på princippet om sagsøgers frie valg. Hovedreglen er fastsat i retsplejelovens artikel 624, stk. 1. Almindeligvis indbringer sagsøger sagen for retten i den retskreds, hvor sagsøgte eller en af de sagsøgte har bopæl.

Hvad sker der, hvis sagsøgte er en juridisk person? En juridisk persons bopæl er den adresse, hvorpå vedkommendes hovedforretningssted er beliggende, dvs. det administrative hjemsted, hvorfra virksomheden ledes.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

I en række tilfælde kan sagsøger vælge at indbringe sagen for en anden ret. Denne situation er bl.a. beskrevet i retsplejelovens artikel 624, stk. 2-4.

Sagsøger kan ud over retten i sagsøgtes eller en af de sagsøgtes retskreds vælge:

retten på det sted, hvor de eller en af de forpligtelser, som er genstand for tvisten, er opstået, eller hvor de er opfyldt eller skal opfyldes

retten i den retskreds, der er valgt til gennemførelse af transaktionen

retten på det sted, hvor en af rettens embedsmænd har talt med sagsøgte personligt, hvis sagsøgte eller, hvor dette er relevant, en af de sagsøgte hverken har bopæl i Belgien eller i udlandet.

I sager om foreløbige forholdsregler fastlægges det ifølge retspraksis ligeledes, at den stedlige kompetence tillægges retsformanden på det sted, hvor dommen skal fuldbyrdes.

Med hensyn til underholdsbidrag fremgår det af retsplejelovens artikel 626, at krav om underholdsbidrag, der er forbundet med retten til social integration, kan indbringes for retten i sagsøgers retskreds (dvs. den forælder, der er berettiget til underholdsbidrag).

Bestemmelserne i artikel 624 og 626 er imidlertid supplerende bestemmelser, og parterne kan vælge at fravige dem. Parterne kan således i forbindelse med enhver tvist indgå en aftale om værneting, hvilket betyder, at tvisten alene kan indbringes for en nærmere angivet ret i første instans.

Der er imidlertid nogle undtagelser fra dette grundlæggende princip om frit valg.

I lovgivningen er der anført en række tilfælde, hvor sagsøger ikke har noget valg. Disse tilfælde er opregnet specifikt i retsplejelovens artikel 627-629.

Eksempler herpå er:

I tvister vedrørende ansættelseskontrakter (artikel 627, stk. 9): Den kompetente ret er retten på det sted, hvor minen, fabrikken, værkstedet, forretningen eller kontoret ligger, og som regel på det sted, hvorfra virksomheden drives, eller hvorfra partnerskabets, sammenslutningens eller organisationens hverv eller virksomhed udøves.

I forbindelse med ansøgninger om skilsmisse eller separation grundet uopretteligt samlivsoophør (artikel 628, stk. 1): Den kompetente ret er retten på det sted, hvor ægteparret havde deres sidste fælles bopæl, eller hvor sagsøgte har bopæl.

Det frie valg er imidlertid heller ikke helt udelukket i disse tilfælde. I retsplejelovens artikel 630 fastsættes det under alle omstændigheder, at parterne ved aftale kan fravige lovbestemmelserne, efter at tvisten er opstået. Aftaler, der måtte være indgået, inden tvisten opstod, er imidlertid ugyldige efter loven.

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

I en række sager, som er nærmere beskrevet i retsplejelovens artikel 631-633, er der én ret, der alene har stedlig kompetence. Sagsøger har derfor ikke noget valg, og det er ikke muligt at indgå en aftale om værneting, hverken før eller efter tvisten er opstået. Disse sager omfatter:

Konkurs (retsplejelovens artikel 631, stk. 1): Handelsdomstolen i den retskreds, hvor den erhvervsdrivende har sit hjemsted eller, hvis det drejer sig om en juridisk person, det registrerede hjemsted på den dato, hvor konkursbegæringen indgives, eller retssagen anlægges. Sekundær konkurs: Handelsdomstolen i den retskreds, hvor fallenten har det berørte forretningssted. Hvis der er flere forretningssteder, er den første ret, som sagen er indbragt for, den kompetente ret.

Rekonstruktion (retsplejelovens artikel 631, stk. 2): Den kompetente handelsdomstol er den ret, der er beliggende i den retskreds, hvori skyldneren har sit hjemsted eller, hvis det drejer sig om en juridisk person, det registrerede hjemsted på den dato, hvor begæringen blev indgivet.

Tvister vedrørende anvendelse af skatteloven (artikel 632): Den kompetente ret er den ret, der præsiderer for appeldomstolen i den retskreds, hvor det skattekontor, hvor skatten skal opkræves, er beliggende, eller, hvis tvisten ikke omhandler opkrævning af skat, i den retskreds, hvor det skattekontor, der har truffet den anfægtede afgørelse, er beliggende. Hvis sagen føres på tysk, har retten i første instans i Eupen imidlertid enekompetence.

Sager, der vedrører retsmidler forud for domfældelsen og fuldbyrdelsesforanstaltninger (artikel 633): Den kompetente ret er retten på det sted, hvor retsmidlet iværksættes, medmindre andet er fastsat ved lov. Hvis det drejer sig om retsmidler, der iværksættes over for tredjemand, er den kompetente ret retten på det sted, hvor skyldneren (tredjemand) har bopæl. Hvis skyldnerens bopæl ligger i udlandet eller er ukendt, er den kompetente ret retten på det sted, hvor retsmidlet iværksættes (se også artikel 22, stk. 5, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22.12.2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og erhvervsretlige område).

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Som allerede nævnt er bestemmelserne i artikel 624 og 626 supplerende bestemmelser, som parterne kan fravige. Parterne kan i forbindelse med enhver tvist indgå en aftale om værneting, hvilket betyder, at tvisten alene kan indbringes for en nærmere angivet ret i første instans.

I de i retsplejelovens artikel 627-629 anførte tilfælde kan der ikke indgås aftale om værneting, inden tvisten er opstået. Det kan imidlertid udledes af artikel 630, at sådanne aftaler er tilladt, efter tvisten er opstået.

I de tilfælde, der er beskrevet i retsplejelovens artikel 631-633, er det ikke tilladt at indgå aftale om værneting.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Svaret på dette spørgsmål er indeholdt i svaret på spørgsmål 1 og 2.

Links

Relevante bestemmelser i retsplejeloven: [Den føderale offentlige retstjeneste](#)

Klik på "Législation consolidée" (konsolideret lovgivning).

Vælg "Code judiciaire" (retsplejeloven) under "Nature juridique" (juridisk område).

Skriv "624" i rubrikken "Mot(s)" (søgeord).

Klik på "Recherche" (søg).

Klik på "Liste".

Klik på "Justice de A à Z" (retspleje fra A til Z).

* Vælg: "Cours: compétence" (domstole: kompetence).

Hjælp til at finde den ret, der har stedlig kompetence: [Den føderale offentlige retstjeneste](#)

Klik på "Compétence territoriale" (stedlig kompetence).

Sidste opdatering: 25/09/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.